

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

====
Egyes számban 40 fill.
====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Megjelen július és augusztus kivételével havonta kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lóvészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debre zeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csónak-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltóságú 47 020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Német tornarendszer és atletika.

Az a háborúság, a mely a múlt ősszel a Tornaszövetség és az Athletikai-szövetség között kitört, még mindég izzó forrongásban tartja a sportköröket. Az bizonyos, hogy ha e viszálykodás egyhamar meg nem szűnik, csak a mindnyájunk által szeretet magyar sportnak lesz kára belőle. E háboruszkodás átcsap már a középiskolai tereumra is. Az egyik tábor a középiskolai testnevelést is — melynek hosszú tapasztalatokon alapuló, kipróbált, mintegy kijegecesedett irányelve van — az ő izlésének megfelelően akarja reformálni.

A két szövetség viszálykodásában az igazság a Tornaszövetség részén van, mégis azt látjuk, hogy az Athletikai Szövetség hívei a közvéleményt jobban foglallják le a maguk részére; a napilapok ugyanis többnyire az ő igazukat hirdetik, sőt irányelvék egyedüli idvezítő voltát a parlamentben is bizonyítgatják s felszínen tartják.

A közoktatásügyi vita utolsó napján parlamentünk két igen agilis sportférfia szólalt fel a középiskolai testnevelés s a tornatanárok helyzetének javítása érdekében. Dr. Polonyi Dezső az unalmas szabadgyakorlatok eltörlését s az atletika intenzivebb üzését kívánta. Ennek ellenében Bernáth Béla a német tornarendszert védte elismerésre méltó buzgalommal.

Más körülmények között csak végtelenül

örülni tudnánk annak, hogy parlamentünkben a testnevelés érdekében oly tartalmas magas színvonalú beszédek tartatnak; de sejtve a háttérrel, elszomorító, hogy a szövetségek harca ide is tereltetett s a két irány itt is ellentétbe állított. Ismételt hangsúlyoznunk kell azt, hogy a német tornarendszer soha ki nem zárta sem a középiskolában, sem az egyesületekben a mérsékelt s nem tulságba hajtott szabadtéri testgyakorlatok üzését, hangzatosabban mondva az athleticismust. Középiskolában főleg atletikát üzni pedagógiailag sem helyes, de a csupán egyéni cultus művelése nem helyes az egyesületekben sem.

Részemről híve vagyok a felnőttek athletizálásának, ha az a hozzávaló képesség birtokában komoly, tervszerű előkészülés alapján történik. Azért hangsúlyozom a képességet, a rátermettséget, mert e nélkül bármily erőfeszítő traininget is folytasson a leendő athléta, feltűnő eredményt nem ér el s a tulhajtott traininggel csak egészségét veszélyezteti. De tovább megyek, híve vagyok én — persze mérsékeltlen — a középiskolai athletizálásnak is. Tavasszal és ősszel bizony athletizálunk mi eleget.

A szabadgyakorlatok elhagyását azonban, eltekintve azok többrendbeli hasznától, kész veszedelemnek tartanám; a tornatanárok leg-hathatósabb fegyelmi eszköztől lennének megfosztva. Ebben a serdülő korban folytonosan és főleg atletikát üzni, tehát az egyes izmok-

nak egyoldaluan a lehetőségig való fokozását. forszirozását czélszerűnek nem tarthatjuk.

Középiskolai testnevelésnek czélja az, hogy a test összes izmait fokozatosan, minden irányban gyakoroltassuk és edzük, s e czélt csakis a sokoldalú szabadgyakorlatok üzése és a többféle szeren való tornázás által érhetjük el. És ez a rendszer többé se nem német, se nem angol, hanem a kettőnek helyesen összeválogatott keveréke. Ez röviden a mi általános elvünk és válaszuk a középiskolai testnevelés reformálásáról illetőleg, és legyen meggyőződve mind a két szövetség, hogy ez irányzattal is kapnak elegendő tornászt és athlétát a középiskolából, csak ne szerepeltessék őket előre, mint a hogy ez most — minden miniszteri rendelet daczára — szokásban van, mert az ilyenek idő előtt letörnek.

Szívesen concedálok és elismerem az athletikai szövetség érdemeit a tekintetben, hogy a magyart és sportját a külföld előtt ismertté tette. Ez érdeme neki, de szinte elismerésreméltó érdemül tudandó be a Tornaszövetségnek is az, hogy nagy zabásu országos és kerületi versenyek rendezése által — bár csak itthon — a nagy tömegek sport érzékét felkeltve, azokat testedzésre buzdítva, ezzel a tornaegyesületek számát folyton emeli. A tornaegyesületek eddig is üzette egyleteiben az athletizálást, csak bajnokságokat nem irt ki; most azonban megváltoztatván czimét és szabályait, ezek elől sem zárkózik el. Viszont az athletikai szövetség alatt álló egyesületek meg tornásznak. Hol van hát az az áthídatlan eltérés? Avagy talán csak személyek torzalkodása ez?

A magyar sport érdeke és becsülete — a mely sem az egyik, sem a másik szövetség előtt közömbös nem lehet — egyenesen megköveteli az önzetlen, nemesen gondolkodó sportférfiaktól, hogy a 12-ik órában felebredve, lethargius nemtörődömségből, annak tudatára jöjjenek, hogy ezeken az áldatlan állapotokon segíteni kell s itt csak az segít, ha egy szövetség zászlaja alá tömörülve megalakittatik — bármilyen czim alatt — az egységes magyar nemzeti sportok szövetsége.

Apponyi közoktatásügyi ministerünk is így gondolkodhatott akkor, a midőn egyfelől tornafelügyelőül az athletika hívét és vezető férfiát dr. Gerendayt, másfelől a német torna-rendszer vezető férfiát Kún Gyulát kiszemelte.

A szövetségek elnökei e lelkes sportférfiak lennének szerintem ez idő szerint leghivatottabbak arra, hogy a békés megoldást meg-

találják. Ha keresik és akarják, könnyen megtalálhatják az érintkező pontokat s ezzel együtt az áldásos békét.

Pozsony, 1907. január hó 28-án.

Michnay Gyula
tornatanár.

Olvasóink tudják e lapok felfogását az iskolai testgyakorlatokkól, s így nem kell külön feltüntetnünk, hogy mennyiben nem osztjuk czéljára nézve teljesen igaz czikk egyes állításait. Majd ha egészben közöltük az országgyűlési testnevelési vitát s hozzá kapcsolódott felszólalásokat, visszatérünk kérdésre. Az egyletek, szövetségek versengését se látjuk még nagy bajnak, s mi is reméljük, hogy a felemlített két jeles férfi, az athléta-szövetség új elnökével, Bárczy Istvánnal mindent el fog követni, hogy tornálkodások nemes küzdelemmé alakuljanak.

Szerk.

Testnevelési vita az országgyűlésen

(Folytatás)

Polónyi D.: T. ház! Nem akarok a kérdések túlelegével foglalkozni, csupán példákat említettem fel, hiszen hiu ábránd volna ma még, — apénzügyiszempontra sem engedik meg — hogy odáig fejlesszük a dolgot mint pl. Franciaországban, a hol az összes középiskolai tanulókat vivni is tanítják, a hol évenként intskaláris versenyeket tartanak, a melyeken 3—4 tanuló vesz részt. Hol vagyunk ilyesmitől mi, a kik dohos tornateremben 30—40 elcsenevészedett ifjúnázik, még mindig a német merev mozdulatokkal. tehát ismétlem: csak rá akarok mutatni, hogy a lefőség határain belül már a tömegnevelés szempontról is fordítsunk kellő figyelmet a testi nevelés kérdésére és mindenesetre hozzuk be a testi nevelés területére az uszást, korcsolyázást, mert hisz ez után vágyi gyermek, nem lélek nélküli, unalmas mozdulatok után a gyermek korcsolyázni, uszni, futni akar a szabadban! E helyütt hívom fel a nagyméltóságú miniszter figyelmét arra is, hogy van egy régebben közzéadott vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet városokhoz, hogy játéktereket rendezzenek be. E rendelet soha végre nem hajtatott, kivéve egyes helyeken, ahol szakemberek különösen szorgalmazták. Igazán tehát bizonyos úgyszólván keresztül megyünk, tehát lehetséges lenne, hogy ezek a játékterek fel is szervezzenek, tisztogattassanak, mert ez igazán kötelesség a városnak és a társadalomnak.

Nem akarok ennél a témánál ily sokáig időzni (Halljuk!) annyi azonban bizonyos, hogy a józan testnevelési rendszer bizonyos korban, a középiskolai korban, feltétlenül megköveteli már azt, hogy mondjuk a 3. osztálytól, negyedik, ötödik osztálytól felfelé a súlypont a tornarendszerre, hanem a szabad testnevelési rendszerre az atletikai rendszerre helyeztessék át, mert ez az akkor mikor az egyéniségek kezdenek fejlődni. Ez az a kö-

elyben mutatkozik, hogy az egyik ifju nagyobb kedvelgy nagyobb tehetséggel bír valami iránt, mint a másik, kell tehát a testnevelési rendszert is individualizálni.

Ezek után áttérek főiskolai sportunkra. Sajnos, en a téren olyan állapotok vannak nálunk, hogy ak szégyennel lehet róluk megemlékezni. (Ellenmonst.) T. közbeszóló képviselőtársamnak a figyelmét felvonom a Magyar Athletikai Szövetség évi jelentésére.

(Olvassa): „A Magyar Athletikai Szövetség tanácsa nek óta fáradozik azon, hogy a főiskolai sport-ügy rendezetlenségén valami módon segítsen. Ebbeli törekvése azonban mindeddig hajótörést szenvedett az érdekl szakkörök huzódzásán. Sajnálattal kell bevallanunk, hogy a testező sportnak ez a kategóriája, a mely a külföld egynémely országában a legnagyobb kényre emelkedett, s a mely Angliának és Amerikának például jogos büszkeségét képezi, nálunk számba vehető jelenséggel alig bír és teljességgel nélkülözi a eretett teljes és nemes versengésnek azt a szingazdag tináját, a mely az angol és amerikai főiskolai sport-étnek annyi bájt és derüt kölcsönöz. Az e téren dünk uralkodó rendezetlenség és ferde fogalmak ltak okozói annak az elmúlt évben felmerült mélyges vizálynak, a mely végeredményében legkiválóbb egyesületeink egyikének, a B. E. A. C.-nak bojkottjára zetetett.“

Rá fogok mutatni arra, hogy nem az egyes mód-erekben, hanem az egész kérdés rendezetlenségében l, hogy legyen a főhiba, abban, hogy mikor a kö-episkolát otthagyjuk, mikor kijövünk az egyetemi etbe, mikor legelőször érezzük magunkat szabadnak s férfinak, akkor a féktelenség lesz rajtunk urrá. gaz! Ugy van!) És a mikor ilyen állapotban kikerü-ünk a főiskolára, ennek az állapotnak szükségszerű övetkezménye az, hogy az egyetemen szervezetet láljunk, a mely felettünk áll, a mely a testi nevelés- gy kérdésében is vezessen. (Helyeslés.) Ez pedig alunk nincsen. Hiszen egyesek, meczenások vagy edeklő professzorok akadnak, de nincsenek olyanok, kik hivataluknál fogva vállalnák magukra a vezetést, nincsen kész rendszer és ha nézzük az egyes fiatal bembereket, akik szereplési viszketegségből vagy hatalmi gyódásból, mert az ambíció abban a korban kezd fejezésre jutni, tevékenységi kört keresnek, akkor zok, hogy rendszeres és helyes munkát fejthessenek i, vezetésre szorulnak, épen abban a korban, a mely- en leginkább van gyámoításra, istápolásra szükség s találnak vezetés helyett teljes szervezetlenséget. kárhogy vesszük a kérdést, tény az, hogy az állapo- ok teljesen rendezetlenek.

Rendezetlenek mindenütt, előbb nem akartam mlíteni, hogy pl. a külföldi közép iskolákban, Ameri- kában, Angliában külön testnevelési felügyelők annak, a kik külön szakszervezetbe, ha jól emlékszem, népiskolai szövetség szervezetébe léptek be, a hol

legelőklőbb állásu emberek évenként rendeznek ilyen szövetségi középiskolai versenyeket, a hova mindenkor számos versenynevezés van középiskolai tanulók részé- ről, tavaly 120.000 nevezés volt. A főiskolában pedig mindenütt külön tanszéke van ennek a tárgynak, külön szervezetet találnak Angliában és Amerikában ép úgy mint Franciaországban. A felső iskolákban általában a tők kész szervezetbe jönnek bele, a hol előre meg- állapított irányelvek szerint kell dolgozniok és a hol vannak állandó vezetőembereik, nem olyan ötletsze- rűen beállított vezetőemberek, hanem olyanok, a kik hivatásuknál és kötelességüknel fogva tartoznak ezen hivatalt ellátni.

Igy van ez mindenhol a világon. Itt van pl. az egyetemen vivómestteri állás létesítése. Mindenütt a világon, a hol valamely sportot szakszerűen gyakorol- nak, a főiskolában állandóan egy megfelelő ember alatt gyakorolják azt. Hogy egyebet ne említsek, vi- vóink az egész világon dicsőséget szereztek, mindig és mindenütt elsóranguak voltak a világ összes nem- zetei között. Megérdemelné tehát ez a sport, hogy az egyetemen egy vivómestteri állás szerveztessék, hogy egy vivómester vezesse az ifjuságot.

A vivómesterek kérdéséről csak incidencszerűen jut eszembe, hogy a testi nevelés szempontjából ma, a mikor már igyekeznünk önálló nemzeti életre beren- dezkedni és igyekeznünk erre minden előfeltételt meg- szerezni, nem lenne-e aktuális és megfontolandó, hogy pl. a paritás elve, alapján ne létesítsünk-e Magyar- országon is egy katonai vivóakadémiát? A bécsujhelyi katonai vivóakadémia a világnak legelső vivóit life- rálja magyar emberekből. Ez így van, ez köztudomásu dolog. Miért nem tudunk mi akár a Ludovika akadé- mia mellett, akár bármiféle más módon ilyen vivó- akadémiát felállítani? Ezek mind olyan gondolatok, a melyeket én mély tisztelettel és kérelemmel ajánlok az igen t. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur figyel- mébe. (Helyeslés.)

T. Ház! Előbb felolvastam a következőt: „A tanács már évek óta fáradozik azon, hogy a főiskolai sport rendezetlenségén valamelyes módon segítsen, ebbeli törekvése azonban mindeddig hajótörést szen- vedett az érdekl szakkörök közönyén és huzódzá- sán.“ Hát valamit erről a közönyről. Honnan száрма- zik ez a közöny? Mint volt szerencsém említeni, a német tornától a fiatalság épen az ő jellegzetes tulaj- donságainál fogva huzódik és nem szereti. Egyenesen menekül tőle és irtózik attól. Már most, kikerülvén az életbe, ha valami sportról vagy testedzésről beszélnek, mindig a német torna lebeg szemei előtt; természet- szerűleg huzódik tőle és nem szereti. Ez a közöny minden intézményt a világon képes megölni. Akár- milyen ellenségei támadnak valamely intézménynek, azok legfeljebb csak nemesítik a vélemények kicseré- lése által az eszmét, de a közöny az, a mely mindent képes megölni. Sajnos, ezen a téren nálunk olyan

hatalatlan közönyt tapasztalhatunk, a mely igazán bámulatra méltó, különösen akkor, mikor az egész művelt világon, a mellyel pedig állandó érintkezésben vagyunk, épen az elenkezőnek végleiteit látjuk.

Hogy egyebet ne hozzak fel ebben a kérdésben, csak rámutatok arra, hogy például — gondolom két év előtt volt a St. Luois-i verseny, a mikor is honfitársaink nagy része elment a Niagara-vizesést megnézni, ott a világ minden tájáról odasereglett emberekkel találkozván, beszédbe ereszkedtünk velük. Kérdezték, honnan jöttek, hol a hazájuk?

Ő Felsőnének a nevét még tudták, de hogy ki a miniszterelnök, vagy más viszonylatainkról nem tudtak. (Zaj.) Mindegy, nem ezen fordul meg a kérdés, nem az a kérdés pointje, hanem az, hogy bemutatták nekik Halmayt, a világhírű uszót. Abban a perczen az egész társaság levette kalapját, meghajolt előtte, mert az egész világon mindenki tudja, hogy kicsoda egy Halmay, egy Főthy és egy Kauzer, a ki egyedül szerezte meg az angol bajnokságot. Ha a nevét hallják, bizonyos tisztelettel, bizonyos lelkesedéssel említik mindenütt. Szóval ez olyan összekötő kapocs az egész világ művelt nemzetei között, amely nem érdemli meg, hogy épen a magyar társadalom, a melynek e téren olyan kiváló erői vannak, közönnnyel fogadják azt. (Helyeslés.)

Ma már az egész művelt világon belátják azt, hogy az embert egyéni tulajdonságai szerint úgy testileg, mint szellemileg szabadon kell nevelni. Németország mellett egyedül nálunk van e tekintetben kivétel, bár Németországban is kezdenek már az újabb iránynak hódolni. Ugy vagyunk ezzel, mint egy vidéki városban történt dologgal, hogy a hadtestparancsnok lakása és a kaszárnya közti hosszú uton egy koresma volt és egyszer a hadtestparancsnok feleségét a koresmából kijövő suhanczok megtámadták. Másnap rendelet boesáttatott ki, hogy egy silbakot kell a koresma elé állítani. Azóta negyven esztendő telt el; azt a koresmát lerontották és egy parkot csináltak a helyébe, de azért a silbak még mindig ott van. Egészen így vagyunk a németek tornarendszerével is. Valamikor egy incidensből kifolyólag átvettük a kezünk ügyébe eső legközelebbi rendszert; azóta az a rendszer jóformán megszűnt, azok a keretek összeomlottak az egész világon, de nálunk még mindig kísért a régi divat és őli a gyermekeket, illetőleg a gyermekek gúnyjára szolgál, akik ép úgy, mint azt az egyedül álló silbakot, a német tornarendszert is csufolják. (Ugy van, balfelől.)

Megvallom őszintén, nagyon csábitott az a gondolat, hogy az ezen felszólalásomban nagyjában kifejezett elveket egy határozati javaslat alakjában terjeszszem elő, de tekintettel arra, hogy tudomásom van arról, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur már e tekintetben is több lépést

tett az újabb irányelvek megvalósítására, — hogy egyebet ne mondjak, legutóbb a testnevelési és tornafelügyelők kinevezésével — az egész ország ifjúsága nevében csak kérve-kérem a miniszter urat, hogy szabadítsa meg őket a nyakukon ülő német tornarendszertől; a cserrel kipadlózott és zártlevegőjű helyen eszközölt merőben lélekölő gyakorlatoktól (Élénk helyeslés balfelől.) és adja át őket egyedül annak a rendszernek, a mely természetüknek, faji tulajdonságaiknak legjobban megfelel: a szabad testnevelés rendszerének. Meg vagyok győződve arról, hogy a mely perczen ezt megteszi, az egész ország ifjúságának üdvüjjongása és egyuttal az egész nemzetnek hála fogja kísérni. (Élénk helyeslés és éljenzés. A szónokot számosan üdvözlük.)

Raisz Aladár jegyző: Bernáth Béla.

Bernáth Béla: T. képviselőház! Számolnom kell a t. ház türelmetlenségével, bár szeretnék az előttem szólott t. képviselő ur egyes üdvös eszméire részletesen kiterjeszkedni s ezért jelenleg főképen beszédjének lényeges momentumaival akarok foglalkozni.

Előttem szólott t. barátom megtámadta a Magyarországon jelenleg divó tornázási rendszert. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Méltóztassék egy kis türelemmel lenni.

Hiszen az mind igaz, a mit ő mond, hogy a németektől vettük át, (Mozgás.) de hiszen a német kulturából is sokat vettünk át. (Mozgás.) Majd rátérek erre a kérdésre.

A vivásról is megemlékezett a t. képviselő ur. Hiszen ma az olasz rendszer szerint vivunk. Volt egy magyar vivőrendszerünk, még szegény megboldogult Keresztesy Sándor és fia kultiválta, de ma az olasz rendszer kiszorította. Másrészt itt vannak a huszárok. Nem vette át a külföld ezt az institucziót? A huszárok külföldön is fontos hadszervezeti ágat képeznek és a huszár nevet említik a poroszok s nagy hirben állanak a külföldön is. Más tekintetben is, ha valahol valami jó van, és nemzeti szempontból a magunk javára és előnyére fel tudjuk használni, akkor nem szabad egy rendszert egészen elítélnünk és kiküszöbölnünk.

Röviden akarok foglalkozni a t. képviselő ur beszédének egyes részeivel és aztán áttérek beszédem tulajdonképeni tárgyára.

Itt a tornatanítóképzés. Igaz, régen sürgették, hogy ez a tornatanítóképzés a modern színvonalra felemeltessék és úgy tudom, van már tervezet, a mely a tanfolyamot két évre szabná. A miniszter ur elé fogják terjeszteni. Itt a tornatanárok helyzete javításának kérdése. En is érintettem körülbelül tizenhárom évvel ezelőtt a parlamentben ezt a kérdést. Mondtam, hogy javítani kell a helyzetünkön és meg is történt fokozatosan a javítás, de még sok kívánnivalót hagyott hátra. A mi pedig a tornázást illeti, vegyük csak bonczkés alá. A tornázás egyik legfontosabb népnevelési eszköz. Gyakorlatainak nagy része

az életről van meritve, mert hiszen a tornához tartozik a futás, ugrás, birkózás is és semmiféle testképző rendszer nem oly sokoladu, mint épen tornarendszerünk, mert minden alkalommal az összes testrészeket arányosan foglalkoztatjuk. Ez nagy előnye a tornának.

A torna mellett gyakorolhat mindenki hat éves kortól kezdve egészen agg koráig. Hisz látjuk az egyes egyletekben, hogy kis gyermektől kezdve öreg emberig mindenki gyakorolja a tornázást. És mit akar a torna elérni? Azt, hogy erőteljes, egészséges embereket neveljünk. Továbbá közegészségügyi szempontból a torna rendkívül nagy szolgálatot tesz a hazának, mert erős embereket nevelünk, a kik a betegegeknek jobban tudnak ellenállni. Közegészségügyi szempontból is tehát fontos a népnevelés terén a tornázás.

(Folyt. köv.)

Az atletikai szövetség elnöke.

A Magyar Athletikai Szövetség vasárnap délután tisztújító közgyűlést tartott, amelyen volt alkalmunk meggyőződni a M. A. Sz. hatalmas voltáról és megdönthetetlen szilárdságáról.

A gyűlésen a következő egyesületek képviselték magukat:

Aradi A. C.: Bogsán Károly; Balaton U. E.: dr. Virava János; Békéscsabai T. E.: Fischer Salamon és Achim Lajos; B. A. K.: Neuwelt Emil; Debreceni T. E.: Zuber Ferenc; F. T. C. Horváth Ferenc; Fővárosi T. C.: Sötér Gyula, Satori Ernő és Gyárfás Lajos; Győri Egyetértés Torna osztálya: Langfelder Ferenc; Kassai A. C.: Muzsa Gyula; Magyar A. C.: Császár Géza, Lázár József, Sallay László és Friedrich Nándor; Váczi S. E.: dr. Erdős Benő; M. T. K.: Sas Kálmán és Pick Pál; M. U. E.: Schuberth Alfréd; M. A. F. C.: Lindtner Ernő; Pécsi A. C.: Zsolnay Miklós; Selmezbányai F. A. C.: Takács János; Szegedi A. C.: Horváth Pál és Kálmán Sándor; Torontáli A. C.: dr. Vinczehyd Ernő; Törekvés Sport E.: Csanádi Mór és Löwenrohzen Károly; Debreceni F. A. C.: Mózes István; temesvári A. C.: Sonecker Sándor.

A tanácsstagok egyhangulag dr. Bárczy István polgármestert választották meg elnökké, a többi tisztségek a következőképp oszlottak meg az atletika legkitünőbb harezosai között:

Alelnökök: dr. Gerenday György és dr. Virava János; titkár: dr. Stankovits Szilárd; jegyző: Müller Béla; tanács tagok: Dick Béla, dr. Füzesséry Zoltán, Hajós Zsigmond, dr. Karafiáth Jenő, Lauber Dezső, Lindner Ernő, dr. Nagy Béla, Röser Edvin, dr. Speidl Zoltán, dr. Vinczehyd Ernő, ifj. Vas Gusztáv.

Dr. Bárczy István az elnöki széket elfoglalva, a következő beszédet mondta: Igen tisztelt uraim! A legelső kötelességem e pillanatban az, hogy hálás szívekkel mondjak köszönetet azért a bizalomért, azért a

valóban nagy megtiszteltetésért, amelylyel engem a M. A. Sz. elnöki tisztére emelni méltóztattak. Ezt a hálát nemcsak szóval fejezem ki, hanem mélyen érzem is, mert ismerem, tudom, appreciólom ennek a tisztségnek a jelentőségét. Kezdetben, — azt is megvallom — bizonyos aggodalmam kétségtelen volt arra nézve, hogy vajon ezt a megtiszteltetést igaz lelkiismerettel elfogadhatom-e? Aggodalmaim többszörösek voltak. Legelső az volt, hogy vajon akkor, amikor az én korlátolt fizikai erőm mellett a jelenlegi hivatásomnak is igazán csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tudok eleget tenni, hogy vajon szabad-e nekem vállalkozni ilyen fontos szerepre, a mely mindenestre bizonyos odaadást igényel. De azonfelül aggodalmaimat fokozta az is, hogy eddigelé legalább igyekeztem mindazon a helyeken, ahová vagy a polgártársak bizodalma vagy pedig a társadalmi helyzet állított, lehetőleg minden tehetséggel megfelelni és illetve az ilyen tisztséget nemcsak formális tisztségnek vettem, hanem igyekeztem azoknak az intézményeknek a sersára a magam tehetsége szerint bizonyos befolyást gyakorolni.

Már most ez az aggodalmam még tetőződött az által, hogy visszagondoltam arra a férfura, a ki ezt a tisztséget előttem betöltötte és a kinek sikerült azt az őszinte és nagy ragaszkodást felkelteni az önök lelkében, a melyet ezuttal is tapasztalhattam. Aggodalmaim voltak, hogy vajon képes leszek-e én boldogult gróf Széchenyi Imre örökébe lépni és azt a munkát itt méltóan folytatni, melyet ő ezen a helyen kifejtett, hogy mind ez a sok aggodalmam daczára, mégis elhatároztam magamat, hogy én ennek a megtisztelő felhívásnak eleget tegyek, arra először rábirt az a körülmény, hogy a bizalomnak egy ily megnyilatkozása egyszersmind bizonyos fokú kötelezettség és tudjuk, különösen nálunk, Magyarországon, ahol oly kevesen vannak, a kik oly önzetlenül dolgoznak a közjó javára, hogy itt mindenkinek meg kell tenni a maga kötelességét, tehát nem szabad tisztán aggodalmon felfogni az ilyen helyzetet, de másfelől különös vonzerőt gyakorolt rám nézve ebben a kérdésben az, hogy ez összefügg a magyar nemzetnek egy igen fontos érdekével: a magyar kultura jövő fejlődésével. Tudniillik előző hivatásomból kifolyólag is, de egyéni rokonszemvemnél fogva is igen sokat foglalkoztam a magyar kultura alapkérdéseivel és mindig is az volt igyekezetem és ezt az igyekezetemet az új állásomba is magammal hoztam és ide is magammal hozom, hogy én ennek a nemzetnek jövőjét elsősorban abban látom, hogy minél erőteljesebben igyekezzék a maga műveltségében rejlő erőt kifejlesztetni és meggyőződésem, fanatikus meggyőződésem az, hogy ez a nemzet, a mely kis nemzet a nemzetek forgatagában, a világtörténelemben a maga helyét ebben a reá váró nagy küzdelemben, csak úgy állhatja meg, ha a társadalmi erkölcsök fejlesztésében, egyszersmind azokat a kulturális készségeket, a mik kétségtelenül megvannak a magyar nemzetben, minél

intenzívebben hozza kifejezésre és ha én a modern kultúra alapelveit kutatom, rájutok arra, hogy minden kultúra fejlődését mi biztosítja legjobban? A szabadság és a szeretet, a szabad levegő és a melegség és vajon az atletika eszméje miben jut nyilvánosságra? Nem-e a szabad mozgásba és az emberi testnek a szabad levegőn való tökéletesítésében és mikor láttam, hogy itt, az atletikai szövetségben egyfelől egy újabb teret találok arra, hogy ezeknek az eszméknek minél gyakorlatiasabb módon is kifejezést adhassunk, másfelől pedig az a hit ébred fel bennem, hogy egyéb tér is nyílik a modern ember művelése és nevelése érdekében, talán ilyen módon, az itt nyert impresszióim szellemét át tudom plántálni a másik térre, a mely hivatva van előkészíteni a helyet az atletikai sportok számára és másodsorban a nemzetet az atletikai sportok eszméjében megerősíteni. Ez az eszme gyakorolt döntő befolyást rám nézve és arra készítette, hogy ennek a megbízatásnak engedjek és az elnöki tisztséget elvállaljam.

De nem volnék igazságos, nem mondanám el az egész igazságot akkor, hogy ha meg nem emliteném, hogy még hozzájárult az is az elhatározásomhoz, hogy az alelnöki tisztségek olyan férfiak kezeiben vannak, akiknek eddigi működése és egyéni tulajdonsága biztosítékot adnak, hogy gyengeségemben az ő szives támogatásukkal a helyemen megállhatok. Én tehát kérem egyfelől az alelnök urak, másfelől a szövetségi tag urak szives támogatását, hogy ilyenformán az elnöki tisztséget a szövetség javára betölthessem.

Még egyszer nagyon szépen köszönöm a szives megtiszteltetést. (Zajos éljenzés.)

Iskolák — főiskolák.

„Turul“ labdajáték diadala. A m. kir. vall. és közoktatásügyi miniszter folyó évi január hó 15-én hozott végzésével megbizta Halassy Antal tornatanárt, hogy szállítson az ország összes állami és kir. kath. középiskolái számára egyenkint 4 darab Turul-labdajátékot és szabályt.

Főiskolai bajnokság. A Budapesti Korcsolyázó Egylet elhatározta, hogy évente ellátogat egy-egy vidéki korcsolyapályára, hogy a korcsolyázás sportját népszerűsítse. Ez évben a választás Kolozsvárra esett és az Egyetemi Athletikai Club bajnoki versenyét látogatták meg.

A B. K. E. részéről igen sokan voltak itt, mint vendégek, csak a választmányból: Szentgyörgyi Imre, dr. Liedemann Frigyes, Urbáry Sándor, dr. Minich Jenő, Szandtner Béla és Kertész Tódor. Remek műkorcsolyázást mutattak be ifj. Urbáry Sándor, Kronberger Lili és Farkas Imre. versenyen kívül, a gyorsversenyekben pedig több jeles tagja vett részt a B. K. E.-nek.

Részletes eredmény:

1000 méteres főiskolai bajnokság;

1. Levitzky Károly B. K. E. 2:09.4.

2. Ifj. Somody István K. E. A. C. 2:19.

4. Somody András K. E. A. C. 2:51.4.

500 méter.

1. Levitzky Károly B. K. E. 56.4.

2. Baraszy Lajos B. K. E. bukott.

1500 méter.

1. Péczely Andor B. K. E. 3:19.7.

2. Haraszy Lajos B. K. E. 3:25.9.

500 méteres junior:

1. Ifj. Somody István K. E. A. C. 1:01.

2. Vadas Hugó B. K. E. 1:05.

Junior műverseny:

1. Somody András K. E. A. C.

Torna, atletika, vivás.

Torna Szövetség — Testedző Szövetség.

A belügyminiszter 8767. számú rendeletével jóváhagyta a Tornaszövetségnek a f. évi január hó 5-én tartott közgyűlésén megállapított új alapszabályait. A „Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége“ új név alatt fog tehát működni a jövőben a tornaszövetség, melynek igazgató-bizottsága már új általános versenyszabályait el is készítette és azokat egyleteinek rövidesen szétküldi.

Az új általános versenyszabályokat nyomon közzéadjuk a részletesek, melyek közül a birkozó versenyszabályok, tekintettel a most jövő tavaszi versenyekre, a napokban hagyják el a sajtót. A torna és atletikai versenyszabályok előadói tervezete szintén készen van.

A pécsi szövetségi tornaünnep. A Magyarországi „Testedző (Torna) Egyesületek Szövetsége“ a f. évben Pécsen, május hó 19. és 20-án, pünkösd első és második napján tartja országos jellegű VIII-ik kerületi tornaünnepét. Az ünnep programján, mint eddigelé, ezuttal is tornászati, atletikai és játékszámok szerepelnek. Első nap a felvonulás és az ünnepi fénypontja, az 5—600 tornász által végzett szabadgyakorlatok, valamint a torna és atletikai versenyek foglalkoztatni. A második nap a füles és rugólabdamérkőzésekre marad, melyek a szövetség 2 értékes vándordíjért folynak. A Pécsen május 15-én megnyíló országos kiállítás első nagybajnokságú ünnepi tornáünnep, melyet Pécs város, a pécsi és Baranya vármegyei főispánok, a pécsi hadtestparancsnok és elsősorban Zsolnay Miklós, a kiállítás fáradhatlan buzgalmu elnöke meleg támogatásukról biztosítottak. A szövetség megbizottja, Iszer Károly, a napokban Pécsen járt az előkészítő munkálatok érdekében. A szövetség az ünnepre szóló lelkeshangu felhívását már szétküldte.

dötte; a részletes programot s az előirt gyakorlatokat pedig a rendező Pécsi tornaegylet fogja rövidesen szétküldeni.

Disztornázás. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sportcsoportja múlt vasárnap délután tartotta meg disztornáját a Nemzeti Tornaegylet tornaesarnokában. A felvonulásban mintegy ötven tornász vett részt, mire tagszabadgyakorlatok következtek, amelyeket katonai hangjai mellett Kmetyko János egyesületi művezető vezényelt. A csapattornászásban a következő öt csapat vett részt: magas ló rugódeszkával (előtornász Kertész Henrik), Korlát (Szántó Jenő), alacsony korlát (Kertész Béla), rohamdeszka (Frankfurter Márk), zsámoly ugrás (Bodnár Ferenc). Élvezetes látványt nyújtott a II. kerületi állami főgimnázium mintacsapatának tornászása korláton, a melyet tornatanárunk, Kmetyko János vezetett.

A versenyek a következő eredménnyel végeztek:

Képzett tornászok versenye (magas nyújtó és korlát). 1. Kertész Henrik. 2. Kertész Béla.

Haladó tornászok versenye (korláton). 1. Böszörményi Jenő. 2. Szlavik István.

Birkózás. 1. Binder Armand. 2. Szekula Jenő.

Országos nyílt tornászati főverseny (lovon és magas nyújtón.)

1. Bak Sándor (B. T. C.) 20 pont.

2. Nyisztor Árpád (M. T. K.) 25 pont.

A mintacsapat magas nyújtón korláttal tornászott és a Kertész Henrik által vezetett mutatványok jól sikerültek. A díjakat Biró József dr., az egyesület alelnöke osztotta ki.

Labdarugás.

A Magyar Labdarugók Szövetségének közgyűlése. A Magyar Labdarugók szövetsége múlt kedden tartotta meg a magyar labdarugó-sport meghonosításának tizedik évfordulója napján VI. évi rendes közgyűlését rendkívül nagy érdeklődés mellett. Kárpáthi Béla elnök indítványára elhatározták, hogy Banovits volt elnök érdemeit jegyzőkönyvbe iktatják. Az elnök ezután a magyar labdarugó-sport tíz éves működésének főbb eredményeiről számolt be, különösen melegséggel emlékezvén meg a Budapesti Tornaklubról, mint amely egyesület meghonosította nálunk a szép sportágat; indítványozta, hogy a közgyűlés ezért elismerést szavazzon. A közgyűlés ezt egyhangulag elfogadta.

Moleczky Román, az egyesület főtítkára olvasta fel főtítkári jelentését, a lefolyt év sporteseményeit ismerteti, szinte büszkén hivatkozva arra, hogy nem csak hazánk határain belül, hanem külföldön, nem-

zetközi mérkőzéseken is, mindig elismerést arattak hazai csapataink. Legszébb bizonyossága ennek az, hogy a világ egyik legjobb csapata, a Corinthiánok, remek kivitelű serleget küldtek egy vándordíj alapítására. Végül jelenti, hogy az intéző bizottság két javaslatot dolgoz ki a játékosok balesetbiztosításáról és a labda-hitelesítésről. Hajós Alfréd a B. T. C. nevében mond köszönetet, Lauber Dezső indítványozza, hogy a főtítkári jelentés kinyomatásáról törtenjék gondoskodás.

Glauber József pénztáros, Olgyay István ellenőr, Csanádi Mór számvizsgáló tették meg jelentéseiket, több felszólalás után a tisztikarnak nemesak a felmentést adták meg, de buzgó és lelkiismeretes munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet is szavaztak.

A bajnoki érmek és díjak kiosztását, mivel az érmek még nem készültek el, a legközelebbi alkalomra halasztották. A tízéves jubileum alkalmából táviratot küldtek: Amsterdamból a Nemzetközi Labdarugó Szövetség francziaul, a prágai cseh szövetség magyarul, a Deutscher Fussball Verband Bécsből németül.

Miután az egyesületek szövetségi tagsági díját 10 koronáról 20 koronára emelték fel, megválasztották az új tisztikart. Elnök Kárpáthi Béla (F. T. C.), alelnökök: Steiner Hugó (Rambler), dr. Füzesséry Zoltán (M. U. E.), főtítkár Maleczky Román (B. T. C.), pénztáros Glauber József (T. L. E.), ellenőr Olgyay István (M. A. C.), számvizsgálók: Csanádi Mór (Törekv. Sp. E.), Havas Lajos (B. A. K.), Járity Győző (F. T. C.)

Az első football mérkőzés. Az esztendő első nyilvános labdarugó-mérkőzését múlt vasárnap délután tartották meg a margitszigeti pályán. Nézőközönség is szép számmal akadt. A mérkőzés egyébként a margitszigeti ezüst labdának egyik selejtező mérkőzése volt a Magyar Testgyakorlók Köre és az Ujpesti Törekvés S. E. csapatai között. A Testgyakorlók mind végig nagy fölényben voltak, pedig az ujpesti Törekvés is biztató képességű csapat. Kezdet után azonnal a kék-fehérek támadnak erősen, úgy hogy az ujpesti csapat állandó védelemre szorul. Egy őrizetlen pillanatban Ujpest csatársora megszökik és ez a vezető goalt eredményezi. Ez volt az Ujpesti Törekvés egyetlen goalja, mert M. T. K. erre négy goalt rug. A Testgyakorlók tehát 4:1 arányban kerültek ki győztesként a küzdelemből, a bírói tisztet közmegelegedésre Herzog Ede töltötte be.

Sajtóhibák. Múlt számunk „Tornafelügyelők” közleményben Gerendai György nevét tévesen Ernőnek, Saffka Manó nevét Stafkának szedték. Bocsánat a tévedésért.

A javító.

H I R D E T É S E K.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (WODIANER F. ÉS FIAI) RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.

Találmányok, felfedezések, utazások, vadászkalandok, természetcsodák, hasznos tudnivalók; a természettudományok, a földrajz és az egészségügy köréből való olvasmányok.

UNIVERSUM

Évkönyv a család és ifjuság számára.
Szerkeszti: Dr. HANKÓ VILMOS.
Ára diszkótésben 8 korona 50 fillér.

Most jelent meg a III kötet 12 egész oldalas és 192 a szöveg közé nyomott képpel a következő tartalommal:

I. ELBESZÉLÉS.

Merénylet egy vasut ellen a „vad nyugaton”. Irta dr. Dénes Lajos.

II. UTAZÁSOK.

Kirándulás Afrika nyugati partján a Kongóhoz. Irta Hopp Ferenc.
Második keleti utazásom. Irta Vámbéry Armin.
Tizenhat nap az óceánon. Irta Chyzer Kornélné.

III. FELFEDEZÉSEK. TALÁLmányOK.

Szakra-táviró. Irta Jéler Jenő.
Apró találmányok jövedelme. Készülék a rovarvilág megfigyelésére. Irta dr. Tompa János.
Látogatás Edisonnál. Irta Forbin Viktor.
Egy magyar találmány sikere a külföldön. Irta Vozary Pál.
A látó-telefon.
A tenger hullámláza mint erőforrás. Irta dr. Szekeres Kálmán.
Ajánlott levelet felvevő automata. A nap melegét kihasználó gép.
Fénykép-telegrafálás.
Irta dr. Privorszky Alajos.
Fából készített alkohol.

IV. A MAGUK EMBERSÉGÉBŐL LETT TUDÓSOK.

Faraday Mihály. Irta Markovics Sándor.
Thaan Károly. Irta dr. Hossay Lajos.

V. UTIKALANDOK, VADÁSZ-RAJZOK. ÉLMÉNYEK

Buvárelmények.
Kenguru-vadászat. Irta dr. Tompa János.
Gorilla-vadászat. Irta Lasz Samu.
Hogy fogják a vadállatokat? Embrevők között.
Verseny ég és föld között.
Tragédia egy afrikai őserdőben.

VI. FIZIKA. CHEMIA. TERMÉSZET-RAJZ. CSILLAGASZT.

A tenger zsarnoka.
Elektrochemia a külföldön.
Irta dr. Austerneil Géza.
A legdrágább anyag. Irta Serényi Gusztáv.
Távcsohlensék folyadékból
A földrengésekről. Irta dr. Kövesligethy Radó.
A leopárd embert rabol. Irta Lasz Samu.
Nyíló agave americana.
Irta dr. Tompa János.
A tenger mélye.
Éjjeli felvételek Afrika rengetegeiben. Irta dr. Horváth János.
A legnagyobb gyémánt és testvérei.
Az elefánt, mint háziállat.
A Balaton jegén. Irta dr. Cholnoki Jenő.
A nap ereje. Irta dr. Hoitsy Pál.
Az állatszeldítés művészete.

A tengeri rákhalászat.
Kísérletek a cseppfolyós levegővel.
Irta dr. Hankó Vilmos.
A kigyó és a mongossa.
A fehérje mesterséges előállítása.
Irta dr. Klüg-Nándor.
Az észak-tengeri heringhalászat.
A fumei cápa.
A Mars.
A gyöngyhalászat városából.
A törpedők és bombák anyaga.
Irta dr. Hankó Vilmos.
Az ujkor bibora. Irta dr. Hankó V.

VII. GEOGRÁFIA.

A Vezuv. Irta Lóczy Lajos.
Bagdad és Babylónia. Irta dr. Heller Bernát.
Látogatás Hunyadi János váránál és a hunyadi vasműveknél. Irta Téglás Gábor.
Az aranykapu városa. Irta Németh József.
A Simplon-alagut. Irta dr. Raum Oskár.
A Himalaya magasán.
Mesebeli városok.

VIII. TERMÉSZETCSODÁK.

A Viktória-vizesés vasutja.

IX. TECHNIKA.

A világ legnagyobb hajója.

Szófogadó gépek.
Sin nélkül járó vonat.
Egy és más az újabb lámpákról.
Irta dr. Szekeres Kálmán.
Kényérgyár a Niagara mellett.
A kormányozható léghajó problémája. Irta dr. Bozóky Endre.
Egy város emelése.

X. EGÉSZSÉGTAN.

Az emberirtó. Irta dr. Hankó V.
Éhínség a földön. Irta Serényi G.
Az opium. Irta dr. Hankó Vilmos.

XI. KÜLÖNFÉLÉK.

A Farfadet tragédiája.
Huszonnégy emeletes ház.
Lakoma egy előkelő kínai házában.
A titkos írásokról.
Egy lap Budapest kulturtörténetéből. Irta dr. Hankó Vilmos.
Házi patika.
A gépember.
Az interlakeni virágra.
A fakirok csodái.
Egy modern bűvész.
Drama a déli sark örök jegében.
Kaukázus. Irta sudáki Beptalan.
Miként alakítható át a levegő nitrogénje különféle vegyületekké.
Irta Austerneil Géza.
Poreltávoító módszer.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, leköszek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enpuéte értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel!

300 Foronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a beesérték 3/4 részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszkozlöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED
BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.
Telefon-Interurban 46—31.

FODOR JÓZSEF

Saját műhelyek belső díszítés, teljes lakás-, vállalat- és szálloda-berendezések számára. Állandó raktár.

CSASZÁRI ÉS KIRÁLYI
UDVARI ASZTALOS,
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDO-ÚTOZA SARKÁN.)

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz

kiadóhivatal.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

IX., Ferencz-körút

31. szám, I. em.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Cl.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcei Korcsolyázó Egylet,
Lőcei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

40 éves tornaegylet.

A Soproni Tornaegylet egyidőben alakult a Nemzeti Tornaegylettel, de mint tornacsarnok birtokosa megelőzte ezt is, mert az első magyar tornacsarnokot 1867-ben avatták fel Sopronban. Hosszu idő a negyven év, tele küzdelemmel de sok dicsőséggel is, méltó, hogy ez egylet multjában a tanulságos dolgok felett elmélkedjünk.

Mindenekelőtt azt kell megjegyeznünk, hogy mint a Nemzeti Tornaegyletnél Bakody Tivadart, úgy a soproninál Rös ch Frigyeszt illeti az érdem az egylet szervezésénél. Sopronban Rös ch tornaiskolát szervezett már 1863-ban és miután a helytartótanács az egylet alakulását nem hagyta jóvá, a leendő egylet tagjai itt tornáztak, mignem 1866-ban az egylet végleg megalakult. Az alakulástól egészen maig ott látjuk Rös chnek rendkívüli munkálkodását úgy a torna, mint a tüzoltás terén; tanít, ünnepeket rendez, zenekart szervez, tagokat toborz, épít, tornatért alakít stb. Ime mit végezhet a lelkes munka, mily sok hivatást talál, ha lélekkel és értelemmel egy ügynek szenteli életét. De azt is el kell ösmernünk, hogy Rös chnek mindenkor nagy csapat segítő, gyámolító munkatársa volt a soproni polgárság körében.

Azt a szoros kapcsolatot sem kell elfelednünk, mely a Soproni Tornaegylet műkö-

dése és az ifjuság tornatanítása közt több éven át fennállott. Maga az egylet is tornaiskolából fejlődött és éveken foglalkozott a tanulók tornatanításával. Minden egyletnek ma is egyik szép feladata volna, hogy a tanulócsapat erősödésével törődjék. Ha az iskolák rendszeres tornatanítását már nem is vehetik gondjaik alá az egyletek, legalább a játéktér és egyleti csarnokot engednék át a tanuló seregeknek. Mert ma is csak úgy vagyunk, hogy az egyletek szép termei és tágas játszó- és versenyterei megszégyenítik az iskolák szűk helyiségeit.

A tornaegyletet működésében a testvér tüzoltóegylet nem gátolta sohasem, sőt úgy látszik többször segítette is. Tanulóság e tényből, hogy oly helyeken, hol a tüzoltóság még nem hivatásos egyénekből alakul, e két egylet szépen együtt működhet. Sőt azt mernők állítani, hogy a vidéki városokban keresni kellene a módokat több egylet együttműködésére. Például, nem látjuk be, hogy a híres kártyázó kaszinók miért ne alakíthatnának kebelükben tornaegyleteket. A soproni egylet a korcsolyázást is kultiválja, szépen mutatván, hogy nem tartja egyedül üdvözítőnek csak a tornát.

Különösen figyelmet érdemel az egylet történetében, hogy a kitűnő vezetők mindig nagy sulyt fordítottak az egylet jól szituált anyagi helyzetére. Ha nem volt módjuk, úgy nem költöttek sokat; de a takarékoságuk mindig csak a jövő érdekét szolgálta. Hány

kitűnően működő egyletet tett tönkre nálunk a számolni nem tudás?

Az egylet negyvenéves multját Hollós János tornaszakosztályi elnök kimerítően ismerteti az évi értesítőben. Ez értesítő utolsó szép szavaival zárjuk mi is sorainkat:

„Egyesületünk sohasem dolgozott nagyobb méreteken, ehhez mindig hiányzott a tömeg és szerények voltak anyagi eszközei is. De mindig gondja volt arra, hogy kötelességét hiven teljesítse, kis körében a tornázást magasra emelje s így bizonyára méltó helyre jut a hazai testgyakorlás történetében. Oly időben kezdett vele foglalkozni, amikor még alig törődött azzal valaki, mikor még a nemzeti életre ólomsúlylyal nehezült az önkény. S miként a német Jahn elnyomott hazája jövőjén dolgozva a német iskolák ifjúságát edzi, hogy majdan aczélimokkal küzdhessenek honuk felszabadításáért, úgy a mi Röschünk is az iskolák ifjúságára fordítja a legnagyobb gondját, azért fárad és azzal dolgozik a haza jövőjén. Neki s meg egy-kettőnek az alapítók közül megadta a Gondviselés, hogy amint erős akarattal, féltő gonddal ott állottak az egyesület bölcsőjénél, úgy most a 40 éves emlékünnepen jogos büszkeséggel, s jóleső örömmel élvezhessék a köz iránt hiven teljesített kötelesség felemelő öntudatát. Vajha e szerény sorok is hozzájárulnának, hogy az ő tettekben nyilvánuló lelkesedésük hassa át és kísérje további életútján is egyesületünket.

L. M.

Néhai Keresztessy József, mesterem emlékünnepele alkalmából.

A M. A. C. által rendezett és folyó évi február hó 22—24-én lezajlott nagyszabású Keresztessy emlékverseny és lakoma után legyen szabad e helyen is lerónom a hamvadozó nagymester emléke iránt érzett legőszintébb és igaz kegyeletem csekély adóját, legyen szabad kifejezést adnom ama meggyőződésnek, hogy az általa alapított magyar vivás rendszere mielőbb újra fel fog ébredni és el fogja foglalni a vivás sportjában azt a lépcsőfokot, amelyre az tökéletességénél fogva bizton számot is tarthat.

Él bennem ama meggyőződés, hogy a jelenben divó rendszereknél jobb a nagy mester iskolája s hogy ezt még bebizonyítani nem lehetett, annak oka egyedül csak az, hogy a magyar mesterekre az ő elhunytá óta oly rendkívül súlyos idők nehezettek, az előítéletek oly zsongító hatással voltak akaratuk erejére, mely szerint nem csoda, ha a millenáris versenyek óta — a melyen pedig emberül megállták

helyüket — a sportközönség bizalmát nagyrészen elveszítve, még mindig szárnyaszegetten kénytelenek türelemmel várni az elmaradhatlan jobb időre.

Keresztessy rendszerének jövőjében én is feltétlenül bizom és ezen bizalomra jogosan is támaszkodhatom, mert nemcsak az ő rendszerében növekedtem, amivel ma már kartársaim közül is kevesen dicsekedhetnek, de e mellett jól ismerem az idegen rendszereket is s így bő alkalmam van az egybevetésre, összehasonlításra.

Mint említettem, jogot merítettem azon körülménynél fogva, hogy nagymesterem megdönthetetlen dogmákon nyugvó vivási rendszerének alapján állva és működésem, mondhatnám életem egyik legfontosabb feladatául azt tűztem ki, hogy az ő irányát követve, az ő nyomdokain haladva, szolgálatokat tehessenek hazánk vivó-sportja érdekeinek s amennyire csekély tehetségem és a jelen mostoha viszonyok megengedik, törekedjem fenntartani a vivásnak Keresztessy-féle alapokon nyugvó iskoláját.

Hitem és meggyőződés az, hogy a nagymester emlékét csak úgy biztosíthatjuk a jövőnek, ha az iránta érzett kegyeletet nemcsak szóval, de az ő szellemében működve és fáradozva, tettekkel is gyakoroljuk.

Érezzük és tudjuk azt, hogy e nehéz munka hű teljesítése legelső sorban mireánk, magyar vivómesterekre vár, élmulaszthatlan kötelességünk az, hogy ily irányban folytatott munkásságunk, de ezekre a nehéz és akaratunkat nagy mértékben zsibbasztó körülményeknek, bizalommal folytassuk. Mert megvagyunk győződve arról, hogy jó és nemes dolgot cselekszünk, mert biztat, sarkal, ösztönöz és lelkesít bennünket az a reményteljes várakozó álláspont, amit velünk, magyar vivómesterekkel szemben rokonérzelmű jóakaróink támasztanak és mi úgy gondolkozunk, hogy hazánk multja iránt érzett kegyelet adóját minden jó magyar hazafinak kötelessége becsülettel leróni, annyival inkább elvárhatja tőlünk a nagy sportközönség, hogy sorainkból kidölt nagyjaink emlékét ne csak kegyelettel megőrizni törekedjünk, de annak szellemében működni, annak megtestesítését és felvirágoztatását szent kötelességünknek ismerjük. Az, aki egész életén keresztül folytatott hazafias és önzetlen, becsületes jó munkát végzett, kiérdemelte az utódok becsülését és megemlékezését, megérdemli azt, hogy ne csak vivóversenyek és emlékünnepelek rendeztessenek időközönként az ő emlékének felelevenítésére, hanem rászolgált még életében arra a dicsőségre, hogy a kezéből kihullott magyar kardot felragadva, Keresztessy-féle magyar rendszerben forgassa azt minden vivó.

Tudom én azt, hogy a mostani időjárás nem kedvező ezen nemes feladatunk bőhozamu megtermékenyítésére, de meg vagyunk győződve, hogy

idők multával, talán már a közel jövőben is a néhai nagy mester életében magas fokra emelkedett magyar vivó-sport szálainak arany kalászhai, klimánknak megfelelő okszerű művelés mellett a Keresztessy-név első két szótagja értelme szerint is dus kereszteteket fogunk aratni, addig pedig azzal is megelégszünk, hogy a néhai nagy mester által természetett egészséges vetőmagot jól gondozzuk, hogy termőképes csirái életképesek maradjanak. A jó talajunk ehez meg is van, azt megtaláljuk a vivás sportja iránt fogékony lelkületű közönségünkben, művelésének fáradságos munkáiban jól esik reménylenünk, hogy ha szabad ily megnevezéssel élnem, idegen lantosaink is bizonyára segítségünkre lesznek.

Egy ismert írónk úgy gondolkozik és tanáinak igazságát azon szavakkal magyarázza, hogy végnélküli tökéletesülhető természetünknel fogva minden embernek kötelessége, hogy az emberiség nagy átlaga javára ne csak dolgozzék, hanem a maga elé kitűzött célt, mely a szép, jó, nemes és tökéletesség útján vezet, tehetsége szerint szüntelen és végnélküli tökéletesítse, annyival inkább elmulasztatlan feladatunknak kell lenni a tökéletesítésnek oly dolgokban, a melyek homlokukon viselik a nemzeti jelleg bélyegét.

Ilyen a magyar vivás iskolája, a mit Keresztessy hatalmas rendszerbe és magyar nemzeti mezbe öltöztetve reánk örökségképp hagyott.

A legjobb rendszerben neveli ő a magyar ifjúságot félszázadon keresztül és ért el óriási eredményeket nem a mai modern számfölötti vívóversenyekhez hasonló réven, hanem szerény vívótermének, az ő idejében fennállott nemzeti vívóegyletnek és más egyesületek működési terének falai között.

Versenyek rendezésével ő nem foglalkozott. Maga is került minden nyilvános küzdelmet — mint nekem is elbeszélte — egyszer életében egy ünnepélyes vívóverseny alkalmából nem térhetett ki a kiállítás elől, de akkor is csak oly kikötéssel, hogy előre feltett fejtévedővel állt ki a publikum elé ellenfelével szemben, melynek eredménye az lett, hogy óriási fölényrel verte le ellenfelét. Visszavonulva a nézőközönség hatalmas ovációban részesítette, de még akkor sem volt kapacitálható arra, hogy fejtévedő nélkül jelenjék meg a publikum előtt. Ismeretlen akart maradni, mely az ő szerénységének legeklatásabb bizonyítéka.

És most önkéntelenül is gondolkodóba kell esnünk, ha vajjon a mainapság felburjánzott és egyik a másikat érő vívóversenyek vajjon nem tévesztik-e el a célt, nem eredményeznek-e majdan visszahatást? E komoly téma megérdemli azt, hogy azzal már a legközelebb jövőben behatóan foglalkozzunk.

Ha egy futó pillantást vetünk vívóművésztünk multjára, úgy annak történeti fejlődése azt parancsolja, hogy a néhai nagymester szellemében kell

továbbhaladnunk, használjuk fel az idegen irányzatnak a mienkbe olvasható, előnyös mozzanatait, de a magunkét annak feláldoznunk nem szabad. Résen kell lennünk, hogy az idegen irányzat meg ne téveszthesse a magyar vivók egyenes és nyílt gondolkodásmódját.

Elvitázhatatlan, hogy az ilyen nemzeti irányban való vezetés feladata legelső sorban a magyar vivómesterek egyesületét illeti, mint a melynek kebelébe az idegen lantosok is tartoznak, kik reméljük, szintén ezen álláson helyezkednek, hogy nálunk magyar honban egyes idegen rendszereket monopolizálni nem szabad, hanem számotvetve a hazai körülményekkel egyetértőleg kell a nagy munkához fognunk, a melynek végső eredménye bizonyára hetedhétországra fog szólni.

Becsüljük meg hamvadó nagymesterünk emlékét, kövessük parancsait, tetteit, munkásságát, kitartását s tanuljuk meg tőle azt, hogy mint kell a nemzeti génuszunk érdekében fáradoznunk, vagyis a magyar vivás becsületének rúgóit miként kell fentartanunk.

Működjünk egységes nemzeti szellemben közös egyetértéssel, hogy mielőbb elérjük vívó sportunk ország-világra szóló magas fokát, a melyhez adjon a jó isten erőt, egészséget, békességet, hamvadó nagymesterünk emlékének pedig örökéletet.

Halász Zsiga.

Testnevelési vita az országgyűlésen.

(Folytatás és befejezés.)

A tornázás nem egyeseket nevel, de a tömegeket képezi; abból nagyobb haszna van a nemzetnek, ha egy iskolában 50—100 fiatal embert tud kiképezni, mintha specialitásokat nevel. Nem mondom, hogy ilyen specialitások ne legyenek, de ha a nemzet erejét akarjuk emelni, nem az egyesek nevelésére, de a tömeg nevelésére kell a főfigyelmet fordítanunk. Az iskolákban mindig tömegekkel kell foglalkozni. Vegyünk csak például egy osztályt. Abban az osztályban különböző tehetségű fiatal emberek vannak, vannak erősebbek, vannak gyengébbek és legtöbbszörre a gyengébbek képezik a többséget. A tornának a feladata, hogy a többséget, a gyengébbeket testileg erősebbé fejlessze, ezt pedig csak rendszeres torna által érhetjük el. A középiskolai tanulók tornáztatására pedig az atletikát egyáltalában be sem venném, mert ez ott erkölcsileg is rosszul hat és tönkreteszi a gyermekek fejletlen szervezetét. Igen sok jó van, a mi nem tulhajtásban rejlik. Ha az atletika nem tulhajtásban jelentkezik, akkor helyes; de az atletika rekordokra törekszik, a mihez trenirozni kell, ez pedig orvosi szaktekintélyek szerint egészségtelen. Olvassuk például azt, hogy ha valakiben a tuberkulózis hajlama megvan, a trenirozás ezt elősegíti és az illetőnek többnyire el is kell pusztulnia.

Továbbá a tornázás felőlel minden hasznos labdajátékot, így első sorban a magyar játékokat, mint

például a hosszuméta, körméta, futócska, kötélhuzás, lovascsata, kótya stb. Az atletikát csak 22–26 éves korban lehet gyakorolni, mert a testi szervezet ilyenkor a legfejlettebb. Már a fiatalok, a gyengék ezt nem gyakorolhatják, valamint az öregek sem. Én magamról tapasztalom. Gyermekségem óta tornázom, ma is tornázom és hála Isten mindig egészséges ember vagyok. (Éljenzés.) A tornázás magában foglalja az atletikai gyakorlatokat is s a sport terén legdemokratikusabb intézmény.

Tisztelt barátom kikel a rend- és a szabadgyakorlatok ellen. Ezek legfontosabb részét képezik a tornászatnak, mert ezt idős tagjaink legszivesebben üzik. Így például a súlyzó-, rudgyakorlatok, a vasbotgyakorlatok mind az izom fejlesztésére rendkívüli befolyással bírnak, és van itt egy erkölcsi momentum is, a miért ez igen fontos pedagógiai szempontból mert ezek a gyakorlatok azután az akaraterőt növelik és fejlesztik. Ez a fegyelmezettség, a mit t. barátom is elismer, igen fontos dolog, hogy az ember képes legyen a testét az akarata alá vonni. Hiszen ezen alapszik egész katonai rendszerünk, és a tornázás a katonai kiképzésre nézve rendkívül fontos.

A tornázás nem olyan intézmény, a mely össze van szorítva Procrustes-ágyba, hanem szabadon mozog, mert a torna is mindig azt tartja, hogy a mozgás az életnek leghatalmasabb rugója és ezért összeköti a tornát mindenféle szabadgyakorlatokkal, a melyek az életet, a mozgást fejlesztik. Igaza van t. barátomnak, hogy a tornázás mai rendszere Németországból származik. Ennek is nagy történeti multja van. Nem akarok erre részletesebben kiterjeszkedni, de tudjuk, hogy az öreg Jahn úgy megerősítette a németeket, hogy a francziákon a revanche-ot keresztülvihették. A németek ráadták mugukat, hogy testüket erősítsék és ezekkel a megerősített emberekkel képesek legyenek a francziákat legyőzni. Ebben igen nagy sikert is arattak. A németek azért lettek olyan hatalmasak, mert képesek voltak erős, egészséges embereket a harcztérre szállítani, és biztosította Németország nagy győzelmét a francziákkal szemben.

De felismerték ezt más nemzetek is és az összes művelt nemzetek gyakorolják ezt a rendszert. Így pl. magában Poroszországban 8113 tornaegylet van 828.574 taggal, Franciaországban körülbelül 900 tornaegylet 60.000 taggal és a francziák az iskolákban is gyakorolják a tornázást; Svájcban 684 tornaegylet 51.766 taggal. A legutóbb Bernben tartott tornaünnepélyen 7400 tornász vett részt és 11.000 tornász rándult el erre az ünnepélyre. Olaszországban a tornaegyletek száma meghaladja a százat, Belgiumban, Svédországban és Norvégországban mindenütt a torna alapján képezik az embereket, Csehországban ezelőtt 3 évvel volt egy tornaünnepély, ott is 3000 tornász vett részt. Az idén Olaszországban, Velenzében lesz egy tornaünnepély. Ennek mindnek a

tornázás az alapja. Méltóztatnak emlékezni a mi ifjusági tornaversenyeinkre, minő elragadó kép volt, midőn az ország ifjai a tornaünnepélyen jelen voltak és ennek a sportnak olyan nagy dicsőséget szereztek. Épen a tömegtornázás és a tömegképzés terén tudtuk mi ezeket a nagy eredményeket a tornaversenyeknél elérni. Nálunk is van már 56 tornaegylet.

T. képviselőház! Igen sok mondani valóm volna, de egyleti dolgokra nem akarok kiterjeszkedni, mert ez nem tartozik a parlament elé. Helyes dolog, hogy az állam irányítson, hogy azt a tornafelügyelői rendszert megvalósítsa, és így mintegy egységesebbé tegye a tornázást, igen természetesen a szabadgyakorlatokkal, szabadmozgással egybekötve.

Én nem akarom kizárni, hogy a tornánál is érvényesülhessen a nemzet faji jellege, de ezt össze lehet egyeztetni. Hiszen a tornázás nálunk már 1844-ben kezdett fejlődni, míg végre a mai alakulatot megkapta. Azok a régi embereink, a kik mint apostolok szerepeltek és megalapították nálunk a tornázást, így például zemplénmegyei barátunk, néhai Matolay Elek, a kinek nagy érdeme van abban, hogy ezt a sportot behozta, vagy egy gr. Károlyi György, mind lelkes hazafiak és magyarok voltak, a kik azért hozták be ép ezt a német rendszerű sportot, hogy itt a magyarságot erősítsék és a magyar nemzetet minden esetleges vibarral szemben erőssé, bátorra és kitartóvá tudják tenni.

Én azt hiszem, hogy a torna igen hathatós népnevelési eszköz, mert a tornával vagyunk mi képesek fiainkat erősekké tenni. De nemcsak a fiainkat, hanem a leányainkat is. Hiszen a leánytornázás közismeretű minálunk és a leánytornázásnál a zenét is alkalmazzuk, hogy a leányok lelkét annál hatékonyabbá tudjuk tenni és fel tudjuk lelkesíteni ez iránt. Mi a tornában arra törekszünk, hogy a nemzetet legdrágább kincsében, fiaiban és leányaiban, erőssé tegyük, hogy ez a nemzet, ha szükség lesz rá, a veszélyeket el tudja magáról háritani, és hogy ha az idő úgy hozná magával, hogy ha majdan ellenségeinkkel kell megütközni, akkor mi erősek legyünk és a nemzet ellentállásra képes legyen ellenségével szemben. (Helyeslés.) Ezért hazafias kötelessége mindenkinnek, hogy a népnevelésnek ezt az eszközét tőle telhetőleg elmozdítsa. És ismerve a t. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur azon tulajdonságát, hogy hazafias lelkével minden nemes törekvést felkarol, kérem, hogy tőle telhetőleg ezt az ügyet előre vinni és a nemzet javára hathatósan kifejleszteni iparkodjék. (Helyeslés.) Mert a tornásznak az a jelszava, hogy: „Mens sana in corpore sano“. Igenis a testnek és léleknek együttes harmónikus fejlődése a haza javára, ezt idézi elő a torna, az igazi magyar nemzeti torna. Ezt ajánlom a t. miniszter ur figyelmébe. (Élénk helyeslés és éljenzés. A szónokot számosan üdvözlék.)

Iskolák — főiskolák.

Turisták a Balaton jegén. A Magyar Turista-Egyesület egyetemi osztálya február 10. és 11-én kirándulást rendezett a Balaton jegére Lóczy Lajos egyetemi tanár vezetésével. Siófokon a közönség lelkes fogadtatásban részesítette a kirándulókat. A Balatonnak szilárd, 30—40 centiméteres jegét vastag hóréteg borította, úgy hogy a programból a koresolyázást és a vitorlás szánt ki kellett rekeszteniök s csakis a hócipőket és hótalpakat csatolhatták fel. Utközben számos érdekes jelenséget szemléltek meg. Három és fél órai gyalogolás után érték el a tihanyi partot. Este lampionokkal vonultak át a Balaton legmélyebb helyén Szántódra, a honnan vasuton Siófokra tértek vissza. A zamárdi partok mentén megtekintették a balatontavi téli élet legérdekesebb jelenségeit: a jég hátán folytatott halászatot. Balatonföldváron Fittler dr., a Balaton Club igazgatója, magyaros vendégszeretettel fogadta a fáradt turistákat. A turisták a két napon 40—50 kilométer utat tettek meg s hétfőn este szép emlékekkel gazdagodva tértek vissza Budapestre.

Tornaverseny Egerben. A budapestvidéki tankerület főigazgatója a kultuszminiszter megbízásából értesítette Heves vármegye alispánját, hogy a kerületi tornaverseny, a melyben a budapestvidéki, budapesti és kolozsvári tankerületek területén lévő középiskolák, tanító képzők, kereskedelmi iskolák, polgári fiúiskolák vesznek részt, ez év május havában Egerben lesz megtartva. Az ottani illetékes körök, bármennyire méltányolják és köszönik a kultuszminiszternek Eger városa iránt tanúsított jóindulatát, mégis, tekintettel arra, hogy az augusztusi dalünnep a vármegye és város anyagi támogatását kimeríti és az érdeklődést és munkát leköti, arra fogják kérni a kultuszminisztert, hogy ez évben lebetőleg tekintsen el a kerületi tornaversenynek Egerben való rendezésétől és azt a jövő évre tűzze ki, a mikor annak sikerét a vármegye és a város úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legmesszebbmenőleg biztosítani tudná.

Torna, atletika, vivás.

Országos jurista vivóünnep. A József főherceg és Augustia főhercegeasszony védnöksége alatt rendezendő jótékonycélú vivóünnep rendezőse nagy tevékenységet fejt ki a márczius 24-én tartandó viadal érdekében. A vivóünnep védőségét, illetve diszelnökségét legújában Günther Antal igazságügyminiszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, gróf Zichy Nándor, gróf Eszterházy Móricz, Justh Gyula a képviselőház elnöke, gróf Pálffy István, gróf Széchenyi

Géza, Kosztka Antal kincstári jogügyi igazgató, Tor házy Alajos közalapítványi igazgató, gróf Hunyady Károly, gróf Teleki László, Papp József egyetemi tanár, az ügyvédi kamara titkára, dr. Szohner Lajos, az ügyvédi kör elnöke, Jekelfalussy Zoltán, a Park Klub igazgatója, báró Rudnyánszky Sándor, gróf Károlyi Gyula, Gerenday György, az Athléta-szövetség alelnöke, gróf Vigyázó Ferencz, gróf Széchenyi Ferencz, gróf Teleki Tibor vállalták el. Az országos viadalra, melyen a gazdag érem-díjazáson kívül hat értékes tiszteletdíj kerül kiosztásra, márczius hó 10-ig fogad el nevezéseket a rendezőség.

Országos tornaverseny. Apponyi Albert gróf, közoktatásügyi miniszter Várady Károly kir. tankerületi főigazgatóhoz intézett leiratában az 1907. évi kerületi ifjúsági tornaversenyek színhelyévé Székesfehérvár városát jelölte ki. A tornaverseny, melyen a dunántuli, fiúmei és észak-magyarországi középiskolák növendékei vesznek részt, május 26-án lesz.

Stankovits-vándordíj. A Magyar Athletikai Szövetség az idén ünnepli meg fennállásának tizedik évfordulóját. Szokoly Alajos, ki egyik legkiválóbb atlétánk volt, örökös vándordíjat ajánlott fel azzal a meghagyással, hogy az Sztankovics Szilárdnak, az atlétikai szövetség jeles titkárának nevét viselje, mert a M. A. Sz. tízéves jubileuma összeforr Sztankovics névével, a ki tíz esztendeje viseli a titkári tisztséget és az atlétikai szövetség történetében maradandó érdemei vannak.

A nizzai tennis verseny. Nizzában nemrég fejezték be a nemzetközi lawn-tennis-meetinget. Nizza város bajnokságában J. G. Ritchie angol bajnok (aki két évvel ezelőtt Budapest székesfőváros tennis-bajnokságát is megnyerte) győzött, a döntőben 6:1, 6:2, 6:1 arányban verve le Chalier-t. Mintán Ritchie már 1903. és 1904-ben is megnyerte a versenyt, a díjmost végleges birtokába jutott, Mercedes Emilnek, a hírneves német automobilgyárosnak leánya erre Nizza város bajnokságára új tiszteletdíjat adományozott.

A Keresztessy-verseny. A legnagyobb magyar mester emlékezetére rendezett Keresztessy-emlékverseny három napi küzdelem után vasárnap eldőlt. A Magyar Athletikai Club meg lehet elégedve fényes sikerével.

A verseny győztese „a legjobb magyar vivó” czímet nyerte. A Keresztessy-díj főfavoritja mégis Békessy Béla volt, Magyarország kardbajnokságának több évi győztese, de egy kis indiszpozíció miatt a Keresztessy-verseny díját elvitte előle Halász Gyula főhadnagy, a ki méltán vivóink legelső klasszisába tartozik. A győztesek javarésze természetesen a M. A. C. tagjai.

A Keresztessy-verseny döntője vasárnap este hat órakor a Tisztviselő-Egylet disztermében nagy es

előkelő közönség jelenlétében a következő eredménnyel folyt le :

1. Halász Gyula főhadnagy (M. A. C.) 6 győz.
2. Békéssy Gyula főhadnagy (M. A. C.) 5 győz.
3. Mészáros Ervin hadnagy (M. A. C.) 4 győz.
4. Krencsey Géza (M. A. C.) 3 győz.
5. Fuchs Jenő dr. (O. V. Sz.) 2 győz.
6. Nagy Valér (M. A. C.) 1 győz.
7. Darányi Gyula (M. A. C.).
8. Filótás Ferencz (M. A. C.) visszalépett.

A tiszteletdíjakat a zsüri következőképpen osztotta ki: Halász Gyula kapta a legjobb magyar vivónak szánt Keresztessy-emlékserleget, Békéssy Béla a honvédelmi miniszter díját, Mészáros Ervin Hadik-Barkóczy Endre gróf tiszteletdíját, Krencsey Géza Schönhaich közös hadügyminiszter díját, Lestyánszky Dezső a székesfőváros díját, Fuchs Jenő a Föv. V. C., Filótás Ferencz Hajós József díját, Szántay Jenő Blaskovich Elemér díját, Pajzs Pál Szemzeő István díját, Nagy Valér Piukovics József díját, Hoffer László Gerster Béla tiszteletdíját, Karossa Eörs, Bányász Jenő és Darányi Gyula a M. A. C. tiszteletdíját.

A verseny után az ünnepi lakoma folyt le. Az ünnepi beszédet Keresztessy József emlékére Ábrányi Kornél mondotta.

A Budapesti Posta- és Távirida-Tisztviselők Sportegyesülete márczius 3-án országos egyéni tornaversenyt rendez a következő versenyszámokkal:

Képzett tornászok részére: nyújtó, korlát ló; kezdők részére: nyújtó, korlát ló; szeniórok részére: alacsony korlát; ifjúsági tagok részére: alacsony nyújtó.

Minden szer egymástól függetlenül külön-külön kerül eldöntésre és külön is díjaztatik. A verseny anyaga minden szeren egy előirt és egy, a versenyző által szabadon választott gyakorlat. A képzett tornászok versenyében indulhat minden egyleti tag, a kezdők versenyében csak oly egyleti tagok, akik még egyéni nyílt versenyben díjat egyáltalán nem nyertek, a szenior-versenyben, pedig olyan tornászok, akik a harminczadik életkort már betöltötték. Az ifjúsági versenyben az egyesületek 18 évesnél nem idősebb ifjúsági tagjai indulhatnak. Minden verseny győztese díszített ezüst érmet, a második ezüst és a harmadik bronz-érmet nyer. Nevezések Alfay Zoltán dr. főtitkár czimére (Posta- és távirida-igazgatóság küldendők).

Uj sportegyesület. A Budapesti Pinczér Egylet és önképző kör kebelében Egyetértés Sport Club néven egy sportegyesület alakult, melynek czélja első sorban a szállodai, vendéglői és kávésipari munkásoknak módot nyújtani a test erősítésére. Az alakuló közgyűlést február 18-án tartotta, a melyen elnöknek Lipták Jánost, titkárnak Kogler Gyózt, pénztárosnak Tóth Lajost választották meg. Tagfelvételre jelentkezni lehet a titkárnál, VIII., Rákóczi ut 96, 1. em.

Labdarugás.

A cseh-osztrák bojkott. Prágában a múlt évben a Deutscher Fussball Club és a Sparta közti mérkőzésen történt, hogy a D. F. C. a játékot félbeszakította. A Sparta feljelentésére a cseh szövetség a D. F. C.-ot bojkottálta, pedig a D. F. C. nem a cseh, hanem az osztrák labdarugó szövetség kötelékébe tartozik. A D. F. C. természetesen az osztrák szövetséghez fordult panaszával, mire az osztrák szövetség a cseh szövetséget és végül a csehek az osztrákokat bojkottálták. A bojkott-halmaz elintézésére ugy az osztrákok, mint a csehek a Magyar Labdarugók Szövetségét kérték fel; az osztrákok Iszer Károlyt és Vida Henriket, a csehek pedig Hajós Alfrédet és Horváth Ferenczet delegálták ebbe a bizottságba, mely a viszályt megoldani volt hivatva. A bizottság Kárpáti Bélával, a labdarugó szövetség elnökével megbeszélve, három ülésben tárgyalta a konfliktust és azt békésen intézte el. A cseh szövetséget ugyanis kötelezte a D. F. C. ellen kimondott bojkott alól való feloldásra, egyszersmind azonban köteles a cseh szövetség a D. F. C. eljárását, hogy a Sparta elleni mérkőzést félbeszakította, bejelenteni. Az osztrák szövetség erre megsemmisíti bojkottját a csehek ellen, mire a cseh szövetség is megbékül.

Angol—Ir-mérkőzés. Anglia és Irország válogatott csapatainak nemzetközi mérkőzése múlt szombaton folyt le és 1:0 arányban az angolok győzelmével végződött.

A Budapesti Torna Club tavaszi mérkőzései.

A Budapesti Torna-Club már kész tavaszi programmal lép a sportkedvelő közönség elé. A program mindenfelé nagy érdeklődést fog kelteni.

A B. T. C. programja a következő:

Márczius 3.	Magyar Testgyakorlók Köre (csömöri-uti pálya)
„ 10.	„33“ Football-Club (népszigeti p.)
„ 14.	Vienna Cricket and F. C., Bécs (csömöri-uti pálya)
„ 24.	Ferenczvárosi T. C. (soroksári-uti pálya)
„ 31.	Oxford University F. C. (csömöri-uti pálya)
Április 14.	Kjöbenhavn Blod-Club, Kopenhága, (csömöri-uti pálya)
„ 21.	I. Vienna F. C. (Bécsben)
„ 28.	Sportovní Klub Slávia (Prágában)
Május 12.	Sportvereinigung (Bécsben)
„ 19.	Woolvich Arsenal (csömöri-uti pálya)
„ 26.	Vienna Cricket and F. C. (Bécsben)
„ 30.	Ferenczvárosi T. C. (csömöri-uti pálya)
Junius 2.	Deutscher Fussball-Club, Prága (csömöri-uti pálya)
„ 9.	Pozsonyi Torna-E. (csömöri-uti pálya).

A felsorolt mérkőzésekben mindig a Budapesti Torna-Clubnak IA. csapata áll ki ellenfélként, azonkívül a B. T. C. IB és II-ik csapata is sok érdekes mérkőzést játszik. Így a Soproni F. C., a Rákosligeti S. E., a Szegedi A. C., a Szabadkai A. C. és az özszes fővárosi labdarugó egyesületek második és harmadik csapataival.

Jégsport.

Toboggan-verseny Tátrafüreden. A Tátrafüredi Téli Sport-Club múlt csütörtökön tartotta meg Tátrafüreden ezidei második toboggan-versenyét, gyönyörű napsugaras időben. A versenyre megjött Frigyes főhercegnek Lomnicon tartózkodó családja is. A Tarpataktól Alsó-Tátrafüredig vezető 5.6 km. hosszú pálya kitűnő állapotban volt. Az elért rekordok igen jók. A 36 nevező közül 22-en álltak a starthoz, a következő eredménnyel:

Hölgy-verseny:

1. Argay Béláné (Lőcse) 11 perc, 29 mp.
2. Reichart Dezsóné.
3. Botfai Hüvös Francziska.

Férfiverseny:

1. Dr. Szelényi Aladár, 10 perc 22 mp.
2. Botfai Hüvös Iván.
3. Dr. Murth Gáspár (Temesvár).

A díjakat báró Harkányi Jánosné osztotta ki a győztesek között.

Uj osztrák gyorskorcsolyázó rekord. Zell am See-ben múlt vasárnap nemzetközi korcsolyázó-versenyt rendeztek, a melyen Schilling az 1500 méteres versenyben új osztrák rekordot állított fel. A részletes eredmény a következő:

Nemzetközi gyorskorcsolyázó-verseny, 500 méteres futam.

1. Sattler $51\frac{3}{5}$ mp.
2. Weisz $53\frac{1}{5}$ mp.
3. Paternioner $54\frac{2}{5}$ mp.

1500 méteres futam.

1. Schilling 2 p. $36\frac{3}{5}$ mp. (a Mannó által eddig tartott osztrák rekord: 2 p. $41\frac{3}{5}$ mp. volt).
2. Paternioner 2 p. 49 mp.
3. Sattler 2 p. $52\frac{2}{5}$ mp.

Eredmény: 1. Sattler. 2. Paternioner. 3. Weisz.
4. Schilling.

Nemzetközi gyorskorcsolyázó-verseny. 500 méter.

1. Schilling 9 p. $30\frac{2}{5}$ mp. (osztrák rekord: 9 p. 20 mp.)
2. Paternioner 10 p. $18\frac{2}{5}$ mp.
3. Sattler 10 p. 56 mp.

Memzetközi műkorcsolyázó-verseny.

1. Steiner (Bécs).
2. Beck Rudolf (Bécs).
3. Rasim (Innsbruck).

A gyorskorcsolyázás világbajnoksága, melyre Hakon norvég király is serleget adományozott, múlt csütörtökön és pénteken folyt le Drontheimban. A világbajnokság ezimet azonban az idén sem nyerte el egyik versenyző sem, mert négy táv közül egyik sem nyert legalább három futamban.

Az eredmény a következő:

500 méter:

1. Steem (Drontheim) $47\frac{1}{5}$ mp.
2. Stroemsten (Helsingfors) 48 mp.
3. Wiklund $48\frac{1}{5}$ mp.

5000 méter:

1. Stroemsten 9 p. $27\frac{2}{5}$ mp.
2. Wiklund 9 p. 30 mp.
3. Aanhalla 9 p. $36\frac{2}{5}$ mp.

1500 méter:

1. Wiklund 2 p. 33 mp.
2. Aanhalla 2 p. 34 mp.
3. Mathiesen 2 p. 36 mp.

10.000 méter:

1. Stroemsten 19 p. 9 mp.
2. Wiklund 19 p. 22 mp.
3. Mathiesen 19 p. 23 mp.

A versenyt pénteken, a mikor az 1500 és 10.000 méteres futamok eldöntésre kerültek, Hakon király is végignézte kíséretével.

A ski-sport Budapesten. A ski-sport kedvelői, „Budapesti Ski-Egyesület” címmel új együletet akartak alapítani, azonban czélszerűségi okokból a Budapesti Turista-Egyesület Ski-Osztályában fogják működésüket folytatni. A ski-sport tulajdonképpen elválaszthatatlan a turisztikától. Ezért az egyesület télen át a ski tanítását és népszerűsítését, a többi évszakban pedig a turisztikát tűzte ki feladatául. A múlt vasárnapi ski bemutatás fényes sikerrel járt, mert a helyszínen megjelent első honvéd gyalogezred tizenkét honvédből álló ski-osztálya Pécsi Gyula főhadnagy és Scardelli Czézár hadnagy vezetésével is. A honvédek teljes felszereléssel gyakorlatoztak ski-futóinkkal, majd érdekes harszerű gyakorlatokat végeztek.

Korcsolyaverseny. A Budapesti (Budai) Tornaegylet korcsolyaversenye múlt szombaton délután volt a szénatéri jégpályán.

A korcsolyapálya a szemnek is tetszetős szép téli tájképet mutatott.

A verseny igen sikerült és úgy az 500, mint az 1500 méteres futamban az első helyre Gyurmán, a második helyre Schiek került.

A díjakat a helyszínen Kollár Lajos elnök, szép buzdító beszéd kíséretében osztotta ki.

H I R D E T É S E K.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (WODIANER F. ÉS FIAI) RÉSZZENYI TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.

Találmányok, felfedezések, utazások, vadászkalandok, természetsodák, hasznos tudnivalók; a természettudományok, a földrajz és az egészségtan köréből való olvasmányok,

UNIVERSUM

Évkönyv a család és ifjuság számára.
Szerkeszti: Dr. HANKÓ VILMOS.
Ára diszkrétben 8 korona 50 fillér.

Most jelent meg a III kötet 12 egész oldalas és 192 a szöveg közé nyomott képpel a következő tartalommal:

I. ELBESZÉLÉS.
Merénylet egy vasut ellen a „vad nyugaton”. Irta dr. Dénes Lajos.

II. UTAZÁSOK.
Kirándulás Afrika nyugati partján a Kongóhoz. Irta Hopp Ferenc.
Második keleti utazásom. Irta Vámbéry Armin.
Tizenhat nap az óceánon. Irta Chyzer Kornélné.

III. FELFEDEZÉSEK. TALÁLmányOK.
Szikra-távíró. Irta Péter Jenő.
Apró találmányok jövedelme. Készülék a rovarvilág megfigyelésére. Irta dr. Tompa János.
Látogatás Edisonnál. Irta Forbin Viktor.

Egy magyar találmány sikere a külföldön. Irta Vozáry Pál.
A látó-telefon.
A tenger hullámzása mint erőforrás. Irta dr. Székes Kálmán.
Ajánlott levelet felvevő automata. A nap melegét kihasználó gép. Fénykép-telegrafálás.
Irta dr. Privozsky Alajos.
Fából készített alkohol.

IV. A MAGUK EMBERSÉGÉBŐL LETT TUDÓSOK.
Faraday Mihály. Irta Markovics Sándor.
Thaan Károly. Irta dr. Hossay Lajos.

V. UTIKALANDOK, VADÁSZ-RAJZOK. ÉLMÉNYEK.

Buvárelmények.
Kenguru-vadászat. Irta dr. Tompa János.
gorilla-vadászat. Irta Lasz Samu.
Hogy fogják a vadállatokat? Emberevők között.
Verseny ég és föld között.
Tragédia egy afrikai őserdőben.

VI. FIZIKA. CHEMIA. TERMÉSZET-RAJZ. CSILLAGASZTÁ.

A tenger zsarnoka.
Elektrochemia a külföldön.
Irta dr. Auslerneil Géza.
A legdrágább anyag. Irta Serényi Gusztáv.
Távcsőlenések folyadékból
A földrengésekről. Irta dr. Kövesligetly Radó.
A leopárd embert rabol. Irta Lasz Samu.
Nyíló agave americana.
Irta dr. Horváth János.
A tenger mélye.
Éjjeli félvételek Afrika rengetegekben. Irta dr. Horváth János.
A legnagyobb gyémánt és testvérei.
Az elefánt, mint háziállat.
A Balaton jegén. Irta dr. Cholnoki Jenő.
A nap ereje. Irta dr. Holtsy Pál.
Az állatszeldítés művészete.

A tengeri rákhalászat.
Kísérletek a cseppfolyós levegővel.
Irta dr. Hankó Vilmos.
A kigyó és a mongossa.
A fehérje mesterséges előállítás.
Irta dr. Klug Nándor.
Az északkeleti heringhalászat.
A fumei cápa.
A Mars.
A gyöngyhalászat városából.
A torpedók és bombák anyaga.
Irta dr. Hankó Vilmos.
Az ujkor bibora. Irta dr. Hankó V.

VII. GEOGRÁFIA.

A Vezuv. Irta Lóczy Lajos.
Bagdad és Babilónia. Irta dr. Heller Bernát.
Látogatás Hunyadi János váránál és a hunyadi vasműveknél. Irta Teplás Gábor.
Az aranykapu városa. Irta Németh József.
A Simpon-alagut. Irta dr. Raum Oszkár.
A Himalaya magasán.
Mesebeli városok.

VIII. TERMÉSZETCSODÁK.

A Viktória-vizesés vasutja.

IX. TECHNIKÁ.

A világ legnagyobb hajója.

Szofogató gépek.
Sin nélkül járó vonat.
Egy és más az újabb lámpákról.
Irta dr. Székes Kálmán.
Kenyérgyár a Niagara mellett.
A kormányozható léghajó problémája. Irta dr. Bozoky Endre.
Egy város emelése.

X. EGÉSZSÉGTAN.

Az emberirtó. Irta dr. Hankó V.
Éhinség a földön. Irta Serényi G.
Az opium. Irta dr. Hankó Vilmos.

XI. KÜLÖNFÉLÉK.

A Fartadet tragédiája.
Huszonnégy emeletes ház.
Lakoma egy előkelő kínai házában.
A titkos írásokról.
Egy lap Budapest kulturtörténetéből. Irta dr. Hankó Vilmos.
Házi patika.
A gépember.
Az interlakeni virágóra.
A fakírok csodái.
Egy modern büvész.
Drama a déli sark örök jégében.
Kaukázus. Irta sudáki Bertalan.
Miként alakítható át a levegő nitrogénje különféle vegyületekké.
Irta Auslerneil Géza.
Poreltávolító módszer.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lekészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enpuéte értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra; a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközlöm mindezen fenti műveleteket elsősorban bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED
BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.
Telefon-Internurban 46—31.

FODOR JÓZSEF

Saját műhelyek belső díszítés, teljes lakás-, valamint szoba- és szálloda-berendezések számára. Állandó raktár.

CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI
UDVARI ASZTALOS,
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDO-UTOZA SARKÁN.)

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz

kiadóhivat.